

specustawa o pomocy obywatelom Ukrainy

ZASADY ZATRUDNIANIA PERSONELU MEDYCZNEGO

MODYFIKACJA OBECNYCH REGULACJI

Obecnie obowiązujące przepisy regulujące możliwość zatrudnienia lekarzy, lekarzy dentyistów, pielęgniarek i położnych według uproszczonego trybu (przewidzianego dla rzeczywistości epidemicznej) przewidują możliwość wykonywania zawodu wyłącznie w ściśle określonym podmiocie leczniczym wskazanym w decyzji Ministra Zdrowia, tj:

- wskazanym z nazwy podmiocie leczniczym z oznaczeniem jego jednostki organizacyjnej (oddziału) i wskazaniem czynności zawodowych, które może wykonywać dany lekarz/pielęgniarka, lub
- wskazanie, że dany lekarz/pielęgniarka może wykonywać zawód wyłącznie w podmiocie leczniczym udzielającym świadczeń pacjentom chorym na COVID-19.

Rozwiązanie przyjęte jakiś czas temu nie byłoby odpowiednie w aktualnej sytuacji związanej z konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy, z uwagi na to, że udzielanie świadczeń zdrowotnych powstałych stricte na potrzeby realizacji świadczeń zdrowotnych osobom, które opuściły Ukrainę w związku z tym konfliktem wymagałoby za każdym razem wszczęcia postępowania administracyjnego mającego na celu zmianę decyzji i wskazanie nowego podmiotu leczniczego do wykonywania ww. świadczeń.

Rozwiązanie aktualnie zupełnie niepraktyczne.

Dlatego w ustawie o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa z 12 marca 2022 prawodawca wprowadził wyjątek odchodzący od reguły dotyczącej miejsca udzielania świadczeń zdrowotnych polegającej na odpowiednie i zgodne z potrzebami rozlokowanie personelu medycznego. Rozwiązanie słuszne i potrzebne, zwłaszcza w kontekście bariery językowej między personelem medycznym a pacjentem – przyjrzyjmy się zatem jak to będzie wyglądać.

LEKARZE

Od dnia 24 lutego 2022 r., przez okres 18 miesięcy, niezależnie od tego czy w tym okresie zostanie utrzymany stan zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, obywatel Ukrainy, który uzyskał kwalifikacje lekarza lub lekarza dentysty poza terytorium państw członkowskich Unii Europejskiej będzie można udzielić zgody na wykonywanie zawodu lekarza albo zgody na wykonywanie zawodu lekarza dentysty oraz przyznać warunkowe prawo wykonywania zawodu lekarza albo warunkowe prawo wykonywania zawodu lekarza dentysty.

Jakie warunki musi spełnić taka osoba?

- musi mieć pełną zdolność do czynności prawnych,
- jej stan zdrowia musi pozwalać na wykonywanie zawodu lekarza albo lekarza dentysty,
- musi wykazywać się nienaganną postawą etyczną,
- musi posiadać dyplom lekarza, lekarza dentysty potwierdzający ukończenie co najmniej pięcioletnich studiów, wydany w innym państwie niż państwo członkowskie Unii Europejskiej, jeżeli dyplom lub jego duplikat jest zalegalizowany przez konsula Rzeczypospolitej Polskiej, właściwego dla państwa, na którego terytorium lub w którego systemie szkolnictwa wyższego wydano ten dyplom, albo na dyplomie lub jego duplikacie umieszczono albo dołączono do dokumentu apostille, jeżeli dyplom został wydany przez uprawniony organ właściwy dla państwa będącego stroną Konwencji znoszącej wymóg legalizacji zagranicznych dokumentów urzędowych, sporządzonej w Hadze dnia 5 października 1961 r. (Dz.U. z 2005 r. poz. 938 i 939), na którego terytorium lub w którego systemie szkolnictwa wyższego wydano ten dyplom.

W praktyce do tych osób odpowiednio będzie stosować się przepisy dotyczące zgody na wykonywanie zawodu lekarza lub lekarza dentysty w okresie ogłoszenia stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, które obowiązują od jakiegoś czasu.

OK. Gdzie lekarz lub lekarz dentysta po przejściu wszystkich formalności może wykonywać zawód?

Zgodnie z nowymi regulacjami taka osoba może wykonywać zawód wyłącznie w podmiocie leczniczym. Jest także zobowiązany do przekazania informacji ministrowi zdrowia na temat tego w jakim podmiocie leczniczym i na jaki okres został zatrudniony. Ma na to 7 dni od dnia rozpoczęcia udzielania świadczeń zdrowotnych w tym podmiocie pod rygorem cofnięcia zgody na wykonywanie zawodu. Ustawa nie wskazuje czy ma to być podmiot publiczny lub prywatny.

Czy od takiego lekarza lub lekarza dentysty wymagane jest zalegalizowanie dyplomu?

Nie. Podobnie jak w przypadku udzielania warunkowego prawa wykonywania zawodu w czasie epidemii nie będzie wymagane zalegalizowanie dyplomów lub duplikatów dyplomów oraz posiadania apostille dyplomów lub ich duplikatów.

Kto udziela zgody na wykonywanie zawodu przez lekarza lub lekarza dentystę?

Zgody udzielać będzie minister zdrowia w drodze decyzji administracyjnej na wniosek zainteresowanego lekarza lub lekarza dentysty. Decyzja będzie mieć rygor natychmiastowej wykonalności. W decyzji określone zostanie czy dana osoba może wykonywać zawód samodzielnie, czy pod nadzorem lekarza lub lekarza dentysty posiadającego specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty.

Co w sytuacji, gdy lekarz posiada zgodę na wykonywanie zawodu w podmiocie leczniczym pacjentom z COVID?

W takiej sytuacji lekarz lub lekarz dentysta będzie mógł wykonywać zawód również poza takim podmiocie leczniczym jeśli: zostanie zniesiony stan zagrożenia epidemicznego oraz stan epidemii lub brak będzie wyodrębnienia takich podmiotów do udzielania świadczeń pacjentom chorym na COVID-19.

LEKARZE STAŻYŚCI

Ustawa pozwala lekarzom i lekarzom dentystom w trakcie trwania stażu podyplomowego udzielać świadczeń zdrowotnych. Mogą ich udzielać jedynie osobom, których pobyt na terytorium RP jest uznawany za legalny wg ustawy- tj. tylko takim obywatelom Ukrainy, którzy:

- przybyli na terytorium RP bezpośrednio z terytorium Ukrainy w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa, lub posiadają Kartę Polaka, którzy wraz z najbliższą rodziną z powodu tych działań wojennych przybyli na terytorium RP,
- wjechali na terytorium RP w okresie od 24 lutego 2022 r. do dnia określonego przez Radę Ministrów w odpowiednim rozporządzeniu,
- deklarują zamiar pozostania na terytorium RP.

Jakich świadczeń mogą udzielać tacy lekarze stażyści?

Tacy lekarze są uprawnieni do:

- przedmiotowego i podmiotowego badania pacjenta oraz udzielania, po konsultacji z opiekunem, porad lekarskich,
- wydawania, po konsultacji z opiekunem, zleceń lekarskich,
- wydawania skierowań na badania laboratoryjne oraz inne badania diagnostyczne, a po uzgodnieniu z opiekunem lub z lekarzem wskazanym przez opiekuna - na badania wymagające metod diagnostycznych i leczniczych stwarzających podwyższone ryzyko dla pacjenta,
- samodzielnego stosowania zleconych przez lekarza posiadającego prawo wykonywania zawodu na czas nieokreślony metod diagnostycznych i leczniczych, których praktyczna umiejętność została stwierdzona przez opiekuna,
- wspólnego z lekarzem posiadającym prawo wykonywania zawodu na czas nieokreślony stosowania metod diagnostycznych i leczniczych stwarzających podwyższone ryzyko dla pacjenta oraz wspólnego z nim wykonywania zabiegów operacyjnych objętych programem stażu podyplomowego.

- prowadzenia historii choroby i innej dokumentacji medycznej we współpracy z opiekunem,
- udzielania informacji o stanie zdrowia pacjenta,
- zlecania czynności pielęgnacyjnych,
- doraźnego podania lub zlecenia podania pacjentowi leków w stanach nagłych, a jeżeli są to leki silnie lub bardzo silnie działające - po zasięgnięciu, w miarę możliwości, opinii innego lekarza,
- stwierdzania zgonu,
- wystawiania recept z wyłączeniem recept *pro auctore* i *pro familie* oraz wydawania opinii i orzeczeń lekarskich po uzgodnieniu ich treści z opiekunem,
- pełnienia dyżurów medycznych z lekarzem pełniącym dyżur samodzielnie.

Kiedy lekarz lub lekarz dentysta w trakcie stażu podyplomowego może udzielać takich świadczeń?

Tacy lekarze lub lekarze dentyści mogą udzielać świadczeń zdrowotnych poza czasem pracy w ramach którego odbywają staż podyplomowy lub w ramach urlopu bezpłatnego udzielanego w miejscu odbywania stażu podyplomowego na czas nie dłuższy niż 3 miesiące. Pracodawca nie może odmówić takiego urlopu.

PIEŁĘGNIARKI I POŁOŻNE

Podobnie jak w przypadku lekarzy, lekarzy dentyistów począwszy od 24 lutego 2022 r. przez okres 18 miesięcy, niezależnie od trwania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii obywatelowi Ukrainy posiadającym kwalifikacje pielęgniarki lub położnej uzyskane poza terytorium państw członkowskich Unii Europejskiej pod pewnymi warunkami będzie można udzielić zgody na wykonywanie zawodu oraz przyznać warunkowe prawo wykonywania zawodu.

Jakie warunki musi spełnić taka osoba?

- musi posiadać pełną zdolność do czynności prawnych,
- jej stan zdrowia musi pozwalać na wykonywanie zawodu pielęgniarki lub położnej,
- musi wykazywać się nienaganną postawą etyczną,
- musi posiadać dyplom pielęgniarki lub położnej, wydany w innym państwie niż państwo członkowskie Unii Europejskiej, jeżeli dyplom lub jego duplikat jest zalegalizowany przez konsula Rzeczypospolitej Polskiej, właściwego dla państwa, na którego terytorium lub w którego systemie szkolnictwa wydano ten dyplom, albo na dyplomie lub jego duplikacie umieszczono albo dołączono do dokumentu apostille, jeżeli dyplom został wydany przez uprawniony organ właściwy dla państwa będącego stroną Konwencji znoszącej wymóg legalizacji zagranicznych dokumentów urzędowych, sporządzonej w Hadze dnia 5 października 1961 r. (Dz.U. z 2005 r. poz. 938), na którego terytorium lub w którego systemie szkolnictwa wydano ten dyplom.

W praktyce, podobnie jak w przypadku lekarzy, do tych osób odpowiednio będzie stosować przepisy dotyczące zgody na wykonywanie zawodu lekarza lub lekarza dentyisty w okresie ogłoszenia stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, obowiązujące już od jakiegoś czasu.

OK. Gdzie pielęgniarka lub położna po przejściu wszystkich formalności może wykonywać zawód?

Pielęgniarka lub położna po uzyskaniu prawa wykonywania zawodu, może wykonywać zawód wyłącznie w podmiocie leczniczym oraz jest zobowiązana do zgłoszenia ministrowi właściwemu do spraw zdrowia, w jakim podmiocie leczniczym i na jaki okres została zatrudniona, w terminie 7 dni od dnia rozpoczęcia udzielania świadczeń zdrowotnych w tym podmiocie. Brak spełnienia tego obowiązku skutkować będzie cofnięciem zgody na wykonywanie zawodu.

Gdzie kierować wniosek dotyczący uzyskania zgody na wykonywanie zawodu?

Do Ministra Zdrowia. To on będzie udzielać zgody w drodze decyzji administracyjnej na wniosek zainteresowanej pielęgniarki lub położnej. Decyzja będzie mieć rygor natychmiastowej wykonalności. W decyzji określone zostanie czy dana osoba może wykonywać zawód samodzielnie, czy pod nadzorem innej pielęgniarki lub położnej.

Co w sytuacji, gdy pielęgniarka lub położna posiada zgodę na wykonywanie zawodu w szpitalu COVID-owym?

W tej sytuacji taka osoba może wykonywać zawód również poza podmiotem leczniczym przeznaczonym do udzielania świadczeń zdrowotnych pacjentom chorym na COVID-19 w przypadku zniesienia stanu zagrożenia epidemicznego oraz zniesienia stanu epidemii lub braku wyodrębnienia takich podmiotów leczniczych.

Jakieś pytania?
Skontaktuj się ze mną

Błażej Wągiel

bwagiel@ipsolegal.pl

+48 509 163 107